

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
МИРОНІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПШЕНИЦІ ІМЕНІ В. М. РЕМЕСЛА**

ЗАТВЕРДЖУЮ
директор інституту,
доктор с.-г. наук,
член-кореспондент НААН

О. А. Демидов

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНИХ
ДИСЦИПЛІН, ЗА ЯКИМ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PHD) В
МИРОНІВСЬКОМУ ІНСТИТУТІ ПШЕНИЦІ
ІМЕНІ В. М. РЕМЕСЛА НААН УКРАЇНИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 201
АГРОНОМІЯ**

УХВАЛЕНО

Вчена рада МІП ім. В. М. Ремесла НААН
Протокол № 8 від 12 листопада 2020 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни (далі - Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (№1556–VII від 01.07.2014 р.); постанови Кабінету Міністрів України від 12.02.1996 № 200 «Про ліцензування, атестацію та акредитацію навчальних закладів»; Методичних рекомендацій щодо формування навчально-методичних комплексів дисципліни при кредитно-модульній системі організації навчального процесу, нормативних документів Миронівського інституту пшениці імені В. М. Ремесла НААН (далі – МІП НААН).

1.1. Положення про навчально-методичний комплекс дисциплін при кредитно-модульній системі організації навчального процесу, за яким здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в МІП НААН за спеціальністю 201 – Агронія, є складовою системи управління якістю організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі та встановлює єдині вимоги до змісту й оформлення навчально-методичних комплексів навчальних дисциплін, передбачених навчальним планом, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в МІП НААН.

1.2. Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни (далі – НМК навчальної дисципліни) – це сукупність нормативних та навчально-методичних матеріалів у друкованій та електронній формах, необхідних і достатніх для ефективного опанування здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії програми навчальної дисципліни, передбаченої навчальним планом.

1.3. Розроблення НМК навчальної дисципліни відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» та Положення про організацію освітнього процесу підготовки доктора філософії (PhD) в МІП НААН за спеціальністю 201 – Агронія здійснюється особисто авторськими колективами наукових працівників, на яких покладено функції викладання дисципліни.

1.4. НМК навчальної дисципліни є інтелектуальною власністю авторського колективу та майновою власністю МІП НААН. Відповідальність за збереження НМК покладається на авторський колектив наукових і науково-педагогічних працівників, за яким закріплена навчальна дисципліна.

1.5. НМК навчальної дисципліни, яку викладають згідно з договором про додаткову освітню послугу з опанування аспірантами МІП НААН загальнонаукових (філософських) та мовних компетентностей, розробляє відповідна кафедра Білоцерківського національного аграрного університету МОН.

1.6. За якість, актуальність змісту та відповідність чинним освітньо-науковим вимогам НМК навчальної дисципліни відповідальність несе

авторський колектив наукових і науково-педагогічних працівників, за яким закріплена навчальна дисципліна.

1.7. Визначення відповідальних за розроблення НМК навчальних дисциплін поміж науковців МПП НААН здійснюється на засіданні методичної комісії Інституту водночас з розподілом та закріпленням наукових і науково-педагогічних працівників за певною навчальною дисципліною

1.8. НМК навчальної дисципліни підлягає обов'язковому періодичному перегляду та моніторингу, а також перезатвердженню у випадку внесення до нього суттєвих змін, наприклад, після затвердження нової редакції освітньо-наукової програми чи нового навчального плану, змін у нормативно-правовій базі відповідно до змісту навчальної дисципліни тощо.

1.9. Відповідальність за своєчасність та наповнення НМК навчальних дисциплін несе заступник директора з наукової роботи МПП НААН.

2. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

2.1. Це Положення є складовою системи управління якістю навчального процесу та встановлює вимоги до змісту й оформлення НМК навчальних дисциплін, за якими проводиться підготовка аспірантів в Інституті. Метою Положення є підвищення якості навчального процесу за рахунок вдосконалення методичного забезпечення навчальних дисциплін, що повинно відповідати сучасному рівню розвитку науки, техніки та технологій; передбачати логічно послідовний виклад змісту навчального матеріалу, використання сучасних методів і технічних засобів організації навчального процесу та підвищення методичної майстерності професорсько-викладацького складу.

2.2. Передбачений Положенням обсяг НМК навчальної дисципліни є однією з умов, що дасть можливість досягти необхідної якості освітньої діяльності, ефективно організувати самостійну та індивідуальну дослідницьку роботу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

3. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ

3.1. Відповідальність за розроблення, перевірку, затвердження та внесення змін до Положення несуть методична комісія МПП НААН і заступник директора з наукової роботи.

3.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться рішенням методичної комісії МПП НААН.

3.3. Положення набуває чинності після розгляду на Вченій раді МПП НААН та затвердження його директором.

3.4. Вимоги Положення є обов'язковими для виконання усіма відділами та лабораторіями МПП НААН.

4. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ НМК НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Навчально-методичні матеріали навчальної дисципліни розробляються відповідно до затвердженої робочої програми навчальної дисципліни і повинні передбачати логічно послідовний виклад змісту навчального матеріалу, використання сучасних технічних засобів навчання, що дають змогу опанувати навчальний матеріал і набути практичних вмінь.

4.2. Якість і терміни підготовки структурних елементів НМК навчальної дисципліни контролює авторський колектив наукових і науково-педагогічних працівників, за яким закріплена навчальна дисципліна.

4.3. Результати внутрішнього контролю змісту та якості НМК розглядаються на засіданнях методичної комісії МПП НААН.

4.4. При подальшому викладанні навчальної дисципліни автори НМК вносять до нього зміни з метою поліпшення якості викладання, повного відображення сучасного стану науки, методики й технології здійснення навчального процесу.

5. СТРУКТУРА НМК НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Призначення НМК навчальної дисципліни полягає в тому, щоб забезпечити цілісний навчальний процес з певної дисципліни в єдності цілей навчання, змісту, дидактичного процесу й організаційних форм навчання. Матеріали НМК повинні забезпечувати основні етапи освітнього процесу – подання навчальної інформації, її сприйняття, формування та закріплення загальноосвітніх знань, умінь і навичок, їх застосування й поточний контроль, та основних функцій освітнього процесу.

5.2. НМК розробляються для всіх навчальних дисциплін відповідно до навчального плану крім НМК навчальних дисциплін, які викладаються згідно з договором про додаткову освітню послугу в Білоцерківському національному аграрному університеті МОН.

5.3. НМК навчальної дисципліни включає такі обов'язкові компоненти: титульну сторінку, зміст, робочу програму навчальної дисципліни, методичні рекомендації/вказівки для практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, контрольні питання підсумкового контролю для виявлення ступеня опанування здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу.

5.4. Навчально-методичні матеріали обов'язково розміщуються в електронній бібліотеці на електронних ресурсах МПП НААН з метою забезпечення освітньої діяльності здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

5.5. Основним документом НМК є робоча програма навчальної дисципліни, опис якої включає такі складові: матеріали щодо планування навчального процесу; змістово-діяльнісна структура навчальної дисципліни,

зміст лекційного курсу; зміст практичних занять; лабораторні роботи; самостійна робота; засоби діагностики навчальних досягнень аспірантів.

6. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом, який затверджують на Вченій раді МПП НААН.

6.2. Робоча навчальна програма дисципліни за своїм змістом є документом, що визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики майбутнього фахівця, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни з урахуванням міждисциплінарних зв'язків, що виключає дублювання навчального матеріалу при вивченні спільних для різних дисциплін проблем, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання знань аспірантів.

6.3. Робоча програма навчальної дисципліни складається з опису мети вивчення навчальної дисципліни; переліку компетентностей та результатів навчання; програми навчальної дисципліни; її структури; тем аудиторних занять, практичних і лабораторних занять та самостійної роботи; форми підсумкового контролю; рекомендованих та додаткових джерел інформації, інформаційних ресурсів.

6.4. Робочі програми навчальних дисциплін оновлюють з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукової програми, побажань і зауважень, отриманих від експертів з акредитації освітніх програм, здобувачів освіти, роботодавців тощо.

6.5. За рішенням Вченої ради МПП НААН дію робочої програми може бути подовжено на термін дії освітньо-наукової програми, оновлення оформлюють у вигляді додатків до неї.

7. МАТЕРІАЛИ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. До матеріалів інформаційно-методичного забезпечення вивчення навчальної дисципліни відносяться підручники, опорні конспекти лекцій, інструктивно-методичні матеріали до практичних, семінарських і лабораторних занять, до самостійної роботи, запитання до тестових контрольних робіт, список рекомендованої літератури, додаткові навчальні та довідникові матеріали, критерії оцінювання навчальних досягнень аспірантів у процесі всіх видів навчальної діяльності.

7.2. Матеріали інформаційно-методичного забезпечення вивчення навчальної дисципліни оновлюють на основі комп'ютерних мультимедійних технологій з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду

освітньо-наукової програми, побажань і зауважень, отриманих від експертів з акредитації освітніх програм, здобувачів освіти, роботодавців тощо.

8. МЕТОДИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

8.1. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості аспіранта до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль опанування навчальної дисципліни проводиться за допомогою тестування (письмові контрольні роботи) з метою виявлення ступеня вивченості здобувачами ступеня доктора філософії теоретичного матеріалу та окремих тем навчальної дисципліни.

8.2. Розроблення питань щодо підсумкового контролю опанування навчальної дисципліни здійснюється в групах наукових працівників, за якими закріплено відповідні дисципліни і на яких покладено функції їх викладання.

8.3. Підсумковий контроль опанування навчальних дисциплін, які викладаються згідно з договором про додаткову освітню послугу в Білоцерківському національному аграрному університеті, проводиться у вигляді іспитів згідно з НМК, розробленими на відповідних кафедрах.

8.4. Критерії оцінювання опанування здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою.

9. КОНТРОЛЬ ЗМІСТУ ТА ЯКОСТІ НМК НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

9.1. Види контролю змісту та якості НМК навчальної дисципліни поділяють на внутрішній та зовнішній.

9.2. Об'єктом внутрішнього контролю є своєчасне визначення відповідальних за розробку НМК з відповідної навчальної дисципліни.

9.3. Об'єктами зовнішнього контролю є своєчасність розгляду й затвердження робочої програми навчальної дисципліни, готовність НМК навчальної дисципліни до використання в освітньому процесі, якість розроблених НМК навчальних дисциплін, їх відповідність сучасному рівню розвитку науки, методики й технології здійснення освітнього процесу.

9.4. Група наукових працівників, за якими закріплено відповідні дисципліни та на яких покладено функції їх викладання, проводить внутрішній контроль за змістом та якістю розробки НМК навчальної дисципліни.

9.5. Результати внутрішнього контролю за змістом та якістю розробки НМК навчальної дисципліни відображають у протоколах засідання методичної комісії МП НААН.

9.6. Зовнішній контроль за змістом і якістю розробки НМК навчальної дисципліни покладається на Вчену раду МП НААН.

10. ПРОЗОРІСТЬ ТА ПУБЛІЧНІСТЬ

10.1. НМК навчальних дисциплін зберігають у паперовому та електронному вигляді протягом дії освітньо-наукової програми в аспірантурі МП НААН.

10.2. В електронному вигляді НМК навчальних дисциплін розміщують на електронних ресурсах МП НААН.

10.3. Здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії має бути забезпечено вільний та зручний постійний доступ до робочої програми та іншого навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни (з урахуванням вимог законодавства щодо інформації з обмеженим доступом).

10.4. Рекомендовані для вивчення дисципліни література та інші джерела інформації, рекомендовані для вивчення дисципліни, мають бути доступними здобувачам освіти на безоплатній основі, зокрема у бібліотеці, на електронних ресурсах; відкритих державних реєстрах, інформаційних системах, базах даних тощо; на зазначених у робочій програмі зовнішніх електронних ресурсах, що надають вільний доступ до інформації.